

ten dat in 80% van onze natuurgebieden de instandhouding van de natuur onder de maat is. Een van de belangrijkste redenen daarvan is de aanwezigheid van te veel stikstof in die natuurgebieden.

Het kabinet schrijft in de memorie van antwoord aan de Eerste Kamer dat het van belang is dat de ondernemer snel duidelijkheid heeft en niet geconfronteerd wordt met een lange vergunningprocedure. Dit roept grote vragen op bij mijn fractie. Krijgt de ondernemer groen licht zodra het plan waarbinnen zijn project valt, beoordeeld en goed bevonden is? Dat staat haaks op de bewering van het kabinet dat het bevoegd gezag het project, voordat dit in uitvoering gaat, nog toetst op eventuele negatieve effecten op de natuur. Het is het een of het ander. Graag ontvangen wij op dit punt helderheid van het kabinet, want het is ons allerminst duidelijk.

Ook wordt geregeld dat bestaand gebruik, dus de activiteiten die er zullen zijn, wordt vrijgesteld van een vergunningplicht, tenzij er sprake is van projecten met mogelijk significante effecten. Daarmee belanden wij in een enorme juridische discussie, want wat is "significant"? Hoe beoordelen wij dat zonder een diepgaande inhoudelijke en onafhankelijke toetsing? Ook is de datum die geldt voor "bestaand gebruik", te weten 31 december 2004 – vanaf dat moment zouden wij moeten toetsen en vergunningverplichtingen moeten stellen – opgeschoven naar 31 december 2010. Ik noem dat "het betere gedogen".

De Programmatische Aanpak Stikstof, de PAS, zal de ecologische onderbouwing leveren voor vergunningvrijstelling van bestaand gebruik in de situaties waarin voldoende aannemelijk gemaakt kan worden dat er geen duurzame verslechtering plaatsvindt. Dat schrijft het kabinet in antwoord op vragen van de Eerste Kamer. Het kabinet schermt al jaren met de PAS. Wij wachten daar al jaren op, maar die is er nog steeds niet. Ook nu wordt de PAS weer naar voren geschoven als het wondermiddel dat de ecologische onderbouwing moet leveren voor het mogelijk maken van allerlei nieuwe projecten, ook al ligt de natuur ter plekke al zwaar onder vuur in de vorm van grote milieuoverlast. De vraag is dan ook welke ecologische en juridische waarborgen door het kabinet geregeld worden, zodat wij er zeker van kunnen zijn dat ondanks de versoepeling van de Natuurbeschermingswet de doelen van het natuurbeleid gerealiseerd zullen worden.

Het kabinet is naar de mening van mijn fractie vooral bezig om met trucjes en door net langs de randjes lopen, extra ruimte te maken voor nieuwe bedrijven, uitbreiding van bestaande bedrijven en verhoging van de maximumsnelheid. Zoals voormalig staatssecretaris Bleker in een gesprek met de Eerste Kamer opmerkte dat men, als men kan aantonen dat door maatregelen de milieudruk in de toekomst afneemt, in de eerste jaren al een beetje van die ruimte kan benutten door bijvoorbeeld de maximumsnelheid naar 130 km/u te verhogen. Ondertussen hebben tal van natuurgebieden al tientallen jaren te lijden van veel te hoge stikstofdepositie, bijvoorbeeld de Peel in Brabant. Al jaren weten wij dat het daar niet langer gaat en dat het natuurgebied naar de knoppen gaat. De vraag is wat het kabinet zal doen om het tij te keren. Hoe wil het kabinet de verslechtering in de Peel keren? Hoe denkt het kabinet, in het licht van de versoepeling van de Natuurbeschermingswet, in staat te zijn om dat te doen? Kees Bastmeijer, hoogleraar aan de Universiteit van Tilburg en betrokken bij de SER-Brabant, gaf het tijdens een presentatie aan de Provinciale Staten van Brabant al aan.

Wat centraal moet staan, is het waarborgen van een gunstige staat van instandhouding van de natuur. Dat is een resultaatsverplichting vanuit Europees recht. Het beleid van voortdurend "een onsje minder" – van het kabinet, zo voeg ik eraan toe – versterkt het juridische gesteggel over termen en interpretaties, vergroot de negatieve effecten van projecten op natuurgebieden, leidt tot meer juridische procedures en vermindert de goodwill bij de Europese commissie.

Zolang er niet voldoende ecologische en juridische waarborgen worden geregeld, zodat zeker is dat de instandhoudingsdoelen van de natuur worden gerealiseerd, is de weg van de PAS en de aanpassingen van de Natuurbeschermingswet via deze Crisis- en herstelwet voor mijn fractie een onbegaanbare weg. Ik vraag het kabinet om expliciet toe te lichten hoe het deze ecologische en juridische waarborgen regelt.

Mijn fractie vindt dit wetsvoorstel inhoudelijk en juridisch zeer twijfelachtig. We zien er geen oplossing in voor trage realisatie van projecten, want die zit met name in het bestuurlijk proces en in de uitvoering. Wij zien geen oplossingen voor de financiële en economische crisis. Collega Vliegthart heeft daar al treffende woorden over gesproken. Het leidt tot grotere complexiteit en verwarring en meer problemen voor de praktijk. Het is strijdig met verbetering van de integrale afweging en brede participatie. Het tast de rechtspositie, de rechtszekerheid en de rechtsgelijkheid van burgers aan en het zet milieu- en natuurorganisaties buitenspel. Het tast bovendien de positie van gemeenten aan en laat belangrijke vereisten als een alternatievenonderzoek en onafhankelijke toetsing vallen. Het bevat belangrijke verslechteringen van natuur en milieu. Het is een ontijdig voorstel en het gaat wat ons betreft niet aan om een tijdelijke en experimentele wet voor onbepaalde duur te verlengen, zonder een gedegen evaluatie van de effecten. Wij wachten met belangstelling op de antwoorden van de minister, maar het zal geen verbaazing wekken dat steun van mijn fractie aan dit wetsvoorstel niet zeer aannemelijk is.

De voorzitter:

Het woord is aan de heer Van Beek, die zijn maidenspeech zal houden.

De heer Van Beek (PVV):

Voorzitter. Aan de orde is een wijziging van de Crisis- en herstelwet en diverse andere wetten in verband met het permanent maken van de Crisis- en herstelwet en het aanbrengen van enkele verbeteringen op het terrein van het omgevingsrecht. Alvorens op het wetsvoorstel zelf in te gaan, wil ik graag enige kanttekeningen maken en met behulp van deze kanttekeningen een perspectief schetsen, waarin het wetsvoorstel gezien kan worden.

Sinds 2008 wordt het woord "crisis" veel gebezigd. In de media zijn we de afgelopen jaren overspoeld met vette krantenkoppen en journaalbulletins die de crisis uitventen. Maar spreken we eigenlijk wel over een crisis in enkelvoud of is er meer aan de hand?

In het algemeen kenmerkt een crisis zich door een acute, tijdelijke situatie die om handelen vraagt, zo niet dwingt tot handelen teneinde die crisis het hoofd te bieden. Als het huis in brand staat, zal de brandweer de eventueel in het huis achtergebleven personen proberen te redden en dan de brand blussen. Gelukkig gaan de

brandweerlieden in zo'n geval niet eerst in overleg voor het brandende huis staan om te bepalen wie wat gaat doen. Daarmee zouden zij kostbare tijd verliezen.

De Europese crisis is van een andere orde dan de beschreven acute situatie van een brandend huis. Daar waar eenduidig vastgesteld kan worden wat er aan de hand is en wat er gedaan moet worden bij een brandend huis, is dat met betrekking tot de crisis in Europa minder eenduidig. Sommigen spreken van een bankencrisis, anderen van een schulden crisis en weer anderen van een vertrouwenscrisis. Zelf geef ik er de voorkeur aan te spreken van een permanente existentiële crisis, omdat met deze term de diepgaande en permanente bestaanscrisis van het huidige Europa beter wordt weergegeven dan de generieke term "crisis". Overigens is het voor de PVV helder. Het is vooral crisis in Europa door steeds meer Europa. Brussel wil ons doen geloven dat een vlucht naar voren met nog meer overdracht van nationale soevereiniteit en nog meer geld pompen in onproductieve economieën de crisis wel zal oplossen. Het getuigt naar mijn mening van een onverantwoorde en grenzeloze naïviteit te denken dat opgelegde Brusselse budgettaire regels voor ieder land op elk moment goed zullen uitpakken.

Ik maak nog even een klein uitstapje naar een aspect dat de EU-crisis ook met zich meebrengt. Dat blijft meestal onderbelicht in de discussies, omdat die vooral financieel-economisch georiënteerd zijn. Het financiële EU-keurslijf heeft tot grote sociale spanningen geleid onder de bevolking van met name de zuidelijke Europese landen. De mensen voelen zich bekocht door politici die hun belangen verkwaanselden aan Brussel en hun het recht op zelfbeschikking ontnamen, door bijvoorbeeld devaluatie van hun eigen munteenheid. Inmiddels zijn de werkloosheidspercentages in Zuid-Europa nog nooit zo hoog geweest en zijn miljoenen en met name jongeren beroofd van hun toekomst. Huisuitzettingen zijn aan de orde van de dag. Uitzichtloosheid en het gevoel niet zelf meer in staat te zijn een bestaan naar eigen keuze op te bouwen is een direct gevolg van de EU-dictaten op financieel en economisch vlak. Het is bekend dat langdurige uitzichtloosheid bij grote groepen mensen leidt tot verharding en het opzoeken van maatschappelijk extremen. Dezelfde EU die, overigens geheel ten onrechte, claimt dat het Europese project oorlogen voorkomt, is er de oorzaak van dat miljoenen zich ontheemd voelen en zich steeds verder vreemd voelen van hun eigen wortels en geschiedenis.

De door de EU opgelegde monocultuur, oftewel de "one size fits all"-benadering gaat voorbij aan historische en culturele gewoonten in landen en vernietigt daarmee het erfgoed van Europese diversiteit en het recht op zelfbeschikking. Dit aspect zou onze collega's in het pro-Europese kamp van het politieke spectrum moeten aanspreken, maar vanuit die hoek is het oorverdovend stil op dat gebied. Voor hen is het waarschijnlijk te pijnlijk om in te gaan op de sociale ontwrichting die gaande is, of het wordt simpelweg afgedaan als wat in het militaire jargon "collateral damage" heet. Als dat laatste het geval is, bekruipt mij het gevoel van plaatsvervangende schaamte over zoveel onverschilligheid omtrent de sociale en maatschappelijke gevolgen van de almaar toenemende EU-dwang en voorschriften.

Tot zo ver mijn perspectieftekening, waarin de wijziging van de Crisis- en herstelwet gezien kan worden. In het regeerakkoord is aangekondigd dat de regering met voorstellen komt om de Crisis- en herstelwet permanent te maken. Het onderhavige wetsvoorstel geeft daartoe de

aanzet door de werkingsduur van de Crisis- en herstelwet voor onbepaalde tijd te verlengen. In de memorie van toelichting van de Crisis- en herstelwet valt te lezen dat de maatregelen uit deze wet gericht zijn op het bestrijden van de mondiale financiële en economische crisis, die uitbrak in het najaar van 2008. De wet zelf, van kracht sinds 2010, richt zich op de versnelling van infrastructurele projecten en projecten op het gebied van duurzaamheid, energie en innovatie. Gezien het voortdurende karakter van de crisis is het volgens de fractie van de PVV noodzakelijk, de crisis snel en effectief te kunnen blijven bestrijden en onnodige en tijdrovende procedures zoveel mogelijk te beperken. De stroperigheid van inspraakprocedures en de soms blokkerende werking ervan zijn al lang een doorn in het oog van de fractie van de PVV en kunnen niet snel genoeg nog verder beperkt worden.

De onderbouwing van het wetsvoorstel zoals gegeven in de memorie van toelichting is logisch: kijk waar met name in de voorbereidings- en besluitvormingsfase sneller en effectiever maatregelen genomen kunnen worden als reactie op de Europese crisis. De opmerking is hier overigens wel op zijn plaats dat een snellere voorbereiding en besluitvorming van projecten die onder de Crisis- en herstelwet vallen een noodzakelijke voorwaarde is, maar op zichzelf onvoldoende is. Vaak treden immers grote vertragingen op in de uitvoeringsfase van grote intra structurele projecten. De uitvoeringsaspecten vallen niet onder de werkingssfeer van de Crisis- en herstelwet en daarmee is ook de waarde van het permanent maken van de Crisis- en herstelwet in perspectief gezet. Ja, in de voorbereidings- en besluitvormingsfase worden "quick wins" gescoord, maar of die ook daadwerkelijk tot snellere oplevering van projecten leiden, waarmee sneller economisch voordeel valt te behalen, is misschien wat optimistisch gedacht. Ik vraag de minister dan ook op welke manier zij dit belangrijke aspect in haar beleid meeneemt of kan meenemen.

De regering heeft in het proces van totstandkoming van het wetsvoorstel een groot aantal overheden en andere maatschappelijke organisaties geconsulteerd, waarvan het merendeel positief of deels positief heeft gereageerd op het conceptwetsvoorstel van de regering. De regering heeft in het proces van totstandkoming van het wetsvoorstel een groot aantal overheden en andere maatschappelijke organisaties geconsulteerd. Het merendeel heeft positief of deels positief gereageerd op het conceptwetsvoorstel van de regering.

Een tweetal reacties uit de lange lijst van geraadpleegde organisaties wil ik graag kort bespreken. Ik begin met de reactie van de Commissie voor de milieueffectrapportage op het onderhavige wetsvoorstel. De Commissie voor de m.e.r. is van mening dat het wetsvoorstel tot wijziging van de Chw geen steun verdient. Zij voert daartoe aan dat er geen brede onafhankelijke evaluatie heeft plaatsgevonden van de werking van de Crisis- en herstelwet van 2010. Voorts vindt de commissie het bezwaarlijk dat de inbreng van belanghebbenden wordt ingeperkt en er geen vereiste meer is voor een alternatienonderzoek en onafhankelijke toetsing. De fractie van de PVV vindt dat de Commissie voor de m.e.r. volledig voorbij gaat aan de urgentie en de snel veranderende wereld om ons heen. De huidige omstandigheden vereisen dat wetgeving die ten tijde van haar totstandkoming waardevol en effectief bleek te zijn, in de huidige crisissfeer vaker en sneller zal moeten veranderen. Het aanhouden van het door de commissie geprezen alternatienonderzoek bij-

Van Beek

voorbeeld werkt vertragend en geeft onnodige complexiteit in het besluitvormingsproces en dat probeert het onderhavige wetsvoorstel nu juist te adresseren.

Een andere reactie uit het consultatieveld die ik even wil aanhalen betreft het advies van de Raad van State. De Raad van State heeft in een uitvoerig advies zijn mening gegeven over het wetsvoorstel. De afdeling advies van dit college onderschrijft het streven van de regering om de besluitvorming over ruimtelijke projecten te versnellen, te verbeteren en te vereenvoudigen. De Raad van State stipt in zijn advies enkele punten aan in het wetsvoorstel die wellicht het bereiken van de doelstellingen van het wetsvoorstel in de weg staan en wijst tevens op een aantal minder gewenste neveneffecten van het wetsvoorstel.

Het voert te ver om het rapport van de Raad van State hier uitvoerig te behandelen, maar ik wil wel enige opmerkingen maken over dat deel van het advies dat de probleemanalyse en effectiviteit van wetgeving betreft. Het Hoge College van Staat heeft bij de totstandkoming van de Crisis- en herstelwet opgemerkt dat er al jaren geklaagd wordt over de trage totstandkoming van infrastructuurele projecten. Uit de analyse van de commissie-Elverding over deze problematiek kwam naar voren dat vertragingen bij projecten vooral te maken hebben met bestuurlijk en politiek onvermogen van met name decentrale overheden. De Raad van State zegt dat in die zin wetgeving op het gebied van het versnellen van besluitvormingsprocedures niet aansluit bij dit deel van het advies van de commissie-Elverding. De fractie van de PVV is van mening dat de Raad van State hier terecht stelt dat dit punt niet door het huidige wetsvoorstel opgelost wordt. Niettemin zijn wij van mening dat het wel degelijk zinvol is om in ieder geval een deel van de vertraging in de processen voor zover mogelijk te beïnvloeden door de totstandkoming van wetgeving te versnellen. Nu decentrale overheden steeds meer taken en bevoegdheden toegeschoven krijgen, bestaat overigens wel het gevaar dat al geboekte terreinwinst moet worden afgestaan omdat de kennis en kunde op dit gebied bij gemeenten, provincies en andere decentrale overheden niet op het benodigde peil zijn. Collega's hebben ook hierover gesproken. Hier kan in de meest brede zin van het woord nog veel winst behaald worden. Ik nodig de minister dan ook uit aan de uitvoeringsaspecten door decentrale overheden in haar beleid aandacht te schenken.

Alles in ogenschouw nemend, ziet de fractie van de PVV dit als een wetsvoorstel dat haar steun verdient. Ja, er kleeft een aantal bezwaren aan, maar in het licht van de voortdurende crisis en de noodzaak tot handelen is dit wetsvoorstel in ieder geval een bescheiden poging om aan die crisis het hoofd te bieden.

De voorzitter:

Ik dank u wel. Ik heb u niet willen onderbreken, mijnheer Van Beek, maar u was behoorlijk over uw spreektijd heen. De volgende keer moet u de stopwatch erbij houden.

Blijft u even staan, mijnheer Van Beek. Mijn hartelijke gelukwensen met uw maidenspeech. Sinds 2 oktober 2012 bent u lid van de Eerste Kamer. Na de verkiezingen voor de Tweede Kamer volgde u een van uw twee partijgenoten op die van de Eerste naar de Tweede Kamer waren overgegaan. Het is uw eerste politieke functie. U moet ons ten goede houden dat wij over uw politieke loopbaan dus niet zo veel hebben kunnen achterhalen.

U bent geboren op 1 april 1960 te Ridderkerk. Na het havo volgde u de opleiding ziekenverzorging en de ka-

deropleiding zorg. U werkte tot 1981 als ziekenverzorger en later als unithoofd geriatrische patiënten in Den Haag. Hierna was u zes jaar lang safety and security officer. Van hieruit maakte u de overstap naar de meer commerciële kant: u werd manager verkoopafdeling Benelux en uiteindelijk general manager Europa bij een Amerikaanse onderneming. Van 2006 tot 2009 volgde u de opleiding arbeids- en organisatiepsychologie. In 2009 behaalde u een major in New Business Development aan de Business School Nederland. Tussen 2008 en 2010 was u zelfstandig ondernemer en trainer. Sinds 2012 bent u consultant interim-management in de zorg.

In deze Kamer bent u lid van de commissie voor Economische Zaken, de commissie voor Infrastructuur, Milieu en Ruimtelijke Ontwikkeling en de commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Uw ervaringen in de zorgsector en als zelfstandig ondernemer voorspellen een interessante bijdrage aan het werk van deze Kamer. Wij wensen u daarmee heel veel succes.

Ik schors de vergadering om de collegae de gelegenheid te geven u geluk te wensen met uw maidenspeech.

De vergadering wordt van 15.07 uur tot 15.12 uur geschorst.

De heer De Lange (OSF):

Voorzitter. Allereerst mijn felicitaties aan de heer Van Beek met zijn maidenspeech. Dat lijkt mij een goed begin.

In een relatief dichtbevolkt land als Nederland is de druk op natuur, milieu en omgeving groot. Hoewel ze moeilijk te vatten is in uitsluitend economische termen is onze directe leefomgeving een uitermate kostbaar goed. Ze is steeds meer onder druk komen te staan. Dat afwegingen tussen economisch kwantificeerbare en andere minstens even belangrijke overwegingen dus complex, lastig en dikwijls controversieel zijn, is inherent aan de hoge bevolkingsdichtheid in Nederland. Dat de burger in Nederland zeer betrokken is bij zijn leefomgeving kan alleen maar als positief gewaardeerd worden. In zijn eigen leefomgeving vindt hij de kwaliteit van leven die voor hem, zijn kinderen en kleinkinderen essentieel is. Daar liggen zijn wortels; daar vindt hij een groot deel van zijn levensvreugde.

Goede en evenwichtige wetgeving die diezelfde burger een groot stuk zeggenschap geeft over de inrichting van zijn directe leefomgeving en hem in staat stelt op te komen voor de natuur en het milieu zoals hij die dagelijks ervaart, is daarom onmisbaar. Het is niet voor niets dat er in Nederland een goed ontwikkelde milieubeweging bestaat die inzet koppelt aan kennis van zaken. Deze overwegingen staan overigens aan de basis van de politieke uitgangspunten van de Onafhankelijke SenaatsFractie. De burger is in deze opvatting de maat der dingen. Bestuurlijk is een bottom-upbenadering altijd te verkiezen boven top-downbeleid. Het voorliggende wetsvoorstel beoogt helaas een ontwikkeling in tegengestelde richting.

We spreken vandaag over het permanent maken van de nog niet zo lang geleden als tijdelijk geaffecteerde Crisis- en herstelwet. Reeds die tijdelijke wet was buitengewoon controversieel, maar hij werd mede op grond van haar tijdelijke karakter verdedigd. Met een beroep op de crisis werden de mogelijkheden van de burger en maatschappelijke organisaties om bezwaar en beroep aan te tekenen ingeperkt. Dat gebeurde niet zozeer omdat be-